

SELSMYRERNE.

AF LANDBRUGSINGENIØR SVERDRUP.

SELSMYRERNE er en lavtliggende jordstrækning, der strækker sig fra Botten ved Sels kirke i øst paa begge sider af Gudbrandsdalslaagen til »Lauergaard« (»Olstad«) i vest i en længde af ca. 9 kilometer og en midlere bredde af ca. 1000 m. Strækningens samlede areal er saaledes ca. 9000 maal (10-ar), hvoraf ca. 6000 maal (10-ar) oversvømmes aarlig ved almindelig vaarflo. Den væsentligste del ligger paa søndre side af elven og er omtrent paa midten delt i to dele af det saakaldte

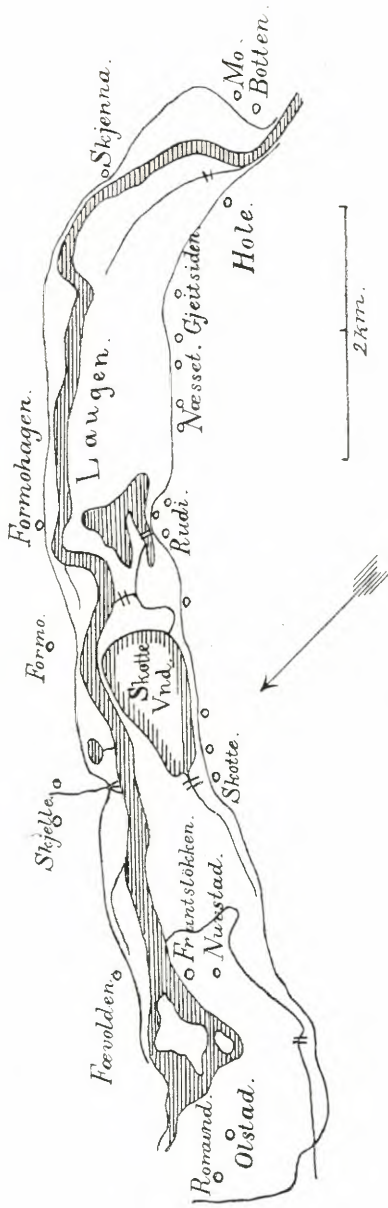
Selsmyrerne set fra Skjenna i nordvestlig retning.*)

Skottevand, hvis vandstand stiger og synker med vandstanden i elven. Paa den nordre side af elven er der kun en forholdsvis smal strimmel jord mellem elven og aassiden, der lider af oversvømmelse.

Ved en løslig betragtning faar man indtryk af, at det er en stor myrstrækning, der ser ganske imponerende ud, naar man f. eks. ser den fra landeveien ved gaarden »Skjenna«. Af den f. a. foretagne nærmere undersøgelse viste det sig imidlertid, at det er sand, der for størstedelen giver jordbunden dens karakter.

Jordsmonnet bestaar nemlig dels af ren sand og slamjord, dels af sand og slamjord i de øvre lag og uformuldet myr under, den sidste

*) Clichéerne er velvillig udlaant af Norges geologiske undersøgelser. Red. anm.

Kart over Selsmyrerne

(Reduceret af ing. B. Langballe efter et af løjtn. Hoel i 1861 optaget kart).

ligeledes adskillig sandholdig. Kun mindre partier bestaar af mere formuldnet myr lige i dagen, og større strækning ren myr findes kun i den øvre del, hvor man har den saakaldte »Raumyr«, der bestaar af mere formuldnet, slamagtig torv øverst og uformuldnet mosetorv under.

Som dyrkningsmark betragtet kan jordsmonnet ikke siges at være af bedste slags; den kræver megen gjødsel og er sen at faa bragt i kultur, men ved forstandig behandling kan den vistnok bringes til at give ganske gode avlinger, naar den nødvendige fugtighed er tilstede.

I den øvre del af strækningen er allerede endel dyrket, og forøvrigt benyttes de høiereliggende faste partier til slaatland og resten

Selsmyrerne syd for Formohagen, seet i sydostlig retning.

til havn. Selsmyrerne er saaledes allerede nu noget produktiv, og der er intet til hinder for at opdyrke og omdanne adskillig mere af de fastere og høiereliggende dele af strækningen til slaattelund uden nogen særskilt foranstaltning. Ved at optage endel større afløbsgrøfter gennem myrerne vil ogsaa større dele af de mere lavtliggende, vandsyge og sumpige strækninger kunne forbedres og delvis omdannes til slaateng. Disse grøftningsarbejder vil imidlertid falde noksaa dyre, da grøfterne maa være noksaa store og blir ca. 12 km. lange. At optage de fornødne hovedafløbsgrøfter vil saaledes antagelig koste omkring kr. 25 000,00 à 35 000,00, efter den dybde, man kan gaa til.

Hvorvidt det vil svare regning at foretage en større sænkning af elven, stiller sig noget tvivlsomt; at faa sænket vaarflommen, saa at

størstedelen af strækningen bliver fri for oversvømmelser, vil vistnok være en fordel; men ved sænkning af almindeligt sommervand, saa at det hele areal kan tørlægges og benyttes til agerland, kan der være fare for, at den vestre — øvre — del af strækningen, hvor der allerede findes enkelte flyvesandpartier, kan blive for tør. For den nedre — vestre — del vil derimod sænkning af almindelig sommervand, f. eks. 0,63 m., visselig ogsaa være til fordel. Om de vundne fordele i tilfælde vil mere end opveie ulemperne og gjøre sænkningen fra denne side seet berettiget, er det imidlertid vanskeligt paa forhaand at afgjøre. Jeg nærer imidlertid ikke frygt for, at det kan blive saa slemt som f. eks. ved Lesjesandene.

Fra den økonomiske side seet har det ogsaa sine betæneligheder at gaa paa en større sænkning. Omkostningerne ved sænkning og regulering af elven i forbindelse med tørlægning af Selsmyrerne er af kanalvæsenet anslaaet til ca. kr. 200 000,00, hvoraf kr. 100 000,00 skulde falde paa Selsmyrerne. Hertil kommer optagning af hovedgrøfter, som da bør graves saa dybe som sænkningen tillader, antagelig ca. kr. 35 000,00. Tilsammen vil der saaledes til disse arbejder medgaa ca. kr. 135 000,00. Endvidere antages afgrøftning forøvrigt, opdyrkning, planering og første gangs gjødsling (kalk og kunstig gjødning) at ville andrage til ca. kr. 60,00 pr. maal (10-ar) og i rund sum ca. kr. 300 000,00. Tørlægning og dyrkning vil saaledes antagelig koste omkring kr. 435 000,00.

Hvor stor værdiforøgelse der kan paaregnes, er for en væsentlig del afhængig af, hvorledes arbeidet udføres, hvorledes sænkningen vil virke o. s. v. og derfor vanskelig at udtale sig bestemt om, men anslaaes skjønsviis at ville variere mellem kr. 40,00 à 60,00 pr. maal (10-ar), og den samlede værdiforøgelse variere mellem kr. 234 000,00 à 350 000,00.

Forholdene stiller sig saaledes ikke saa gunstig for opdyrkning af Selsmyrerne, som man syntes at tro.

*

*

*

I anledning foranstaaende skal jeg oplyse, at der f. t. paagaar en del dyrkningsforsøg paa de bøiere liggende, men delvis dog under flom oversvømmede dele af Selsmyrerne. *Direktor Hirsch*, der leder disse forsøg paa myrselskabets vegne, vil senere paa sommeren ogsaa nærmere undersøge jordbunden.

Indtil nærmere oplysninger foreligger og sagen er udredet, bør man ikke dømme om lønsomheden af Selsmyrernes opdyrkning. Der er andre og flere faktorer at tage i betragtning end den tørre renteberegning af nedlagt kapital.

Gjøvik ^{8/6} 1905.

Myrselskabets formand.